

เดลินิวส์

Daily News
Circulation: 350,000
Ad Rate: 1,800

Section: First Section/SUSTAINABLE DAILY

วันที่: พุธ 6 พฤษภาคม 2569

ปีที่: - ฉบับที่: 27964

หน้า: 9(บน)

Col.Inch: 124.71 Ad Value: 224,478

PRValue (x3): 673,434

ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: กินไม่รู้ตัว..ไมโครพลาสติก พบในร่างกายคนไทย 80%

กินไม่รู้ตัว..ไมโครพลาสติก พบในร่างกายคนไทย 80%

ล่าสุด “สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ
สร้างเสริมสุขภาพ” (สสส.) ร่วมกับ
สมาคมสถาบันอุดมศึกษาสิ่งแวดล้อมไทย
(สอศท.) และภาคีเครือข่ายนักวิจัย จัดเสวนา
วิชาการเปิดเผยผลการศึกษาศาสนาการณ์ไมโคร
พลาสติกในพื้นที่จริงของประเทศไทย

พบพลาสติกในร่างกายคนไทยแล้ว

รศ.ดร.อุมา ลางกุลเสนา คณะสาธารณสุข
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระบุว่า ผล
การตรวจของเสียจากร่างกายกลุ่มตัวอย่าง พบ
ไมโครพลาสติกมากกว่า 80% โดยพบใน
ปีศาจทะเลเฉลี่ย 3.24 ชิ้นต่อ 100 มิลลิกรัม และ
ในอุจจาระเฉลี่ย 3.8 ชิ้นต่อ 20 กรัม สะท้อน
ว่าการรับพลาสติกเข้าสู่ร่างกายเกิดขึ้นแล้วใน
ชีวิตประจำวัน ไม่ใช่แค่ความเสี่ยงในอนาคต

รหัสข่าว: C-260506004002

หน้า: 1/2

เดลินิวส์

Daily News
Circulation: 350,000
Ad Rate: 1,800

Section: First Section/SUSTAINABLE DAILY

วันที่: พุธ 6 พฤษภาคม 2569

ปีที่: -

ฉบับที่: 27964

หน้า: 9(บน)

Col.Inch: 124.71

Ad Value: 224,478

PRValue (x3): 673,434

ศิลป์: สีส

หัวข้อข่าว: กินไม่รู้ตัว..ไมโครพลาสติก พบในร่างกายคนไทย 80%

ที่น่ากังวลคือปัจจุบันยังไม่มีค่ามาตรฐานความปลอดภัยของไมโครพลาสติกในร่างกายมนุษย์ เนื่องจากความหลากหลายของชนิดพลาสติกและสารเคมีปนเปื้อน ซึ่งนักวิจัยระบุว่ามีความเชื่อมโยงกับความเสี่ยงต่อโรคมะเร็งและพัฒนาการทางระบบประสาทในเด็ก

แก้วพลาสติก-พลาสติกปน

แหล่งที่มาของการปนเปื้อนเชื่อมโยงกับพฤติกรรมในชีวิตประจำวันโดยตรง น้ำดื่มบรรจุขวดแบบถ้วยพบบไมโครพลาสติกสูงสุดถึง 382 ชิ้นต่อลิตร และขวดแบบ PET พบสูงสุด 331 ชิ้นต่อลิตร นอกจากนี้ยังพบในน้ำแข็งเฉลี่ย 63 ชิ้นต่อ 150 มิลลิลิตร และในปลาไทยเฉลี่ยสูงถึง 78 ชิ้นต่อตัว

รศ.ดร.รัฐชา ชัยชนะ หัวหน้าโครงการวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระบุว่า การปนเปื้อนยังพบในน้ำทะเล ดินตะกอน เกือบทั่วโลก รวมถึงสัตว์น้ำเศรษฐกิจหลายชนิด ทั้ง กุ้ง หอยแครง และปลากะพง โดยทีมวิจัยใช้เทคนิคตรวจวัดด้วยตาข่ายขนาด 50 ไมโครเมตร ซึ่งพบไมโครพลาสติกได้มากกว่าวิธีมาตรฐานถึง 42 เท่า สะท้อนว่าสถานการณ์จริงรุนแรงกว่าที่เคยประเมินไว้มาก นอกจากนี้ยังพบว่าความหนาแน่นของไมโครพลาสติกในน้ำจะเพิ่มสูงในฤดูฝน ขณะที่ในสัตว์น้ำบางชนิดจะพบสูงสุดในช่วงฤดูแล้ง

ระบบจัดการขยะคือรากปัญหา

ดร.นพ.ไพโรจน์ เสาน่วม รองผู้จัดการ สสส. กล่าวว่า สสส. มุ่งเน้นแนวคิด “ป้องกันก่อนเกิดโรค” โดยสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และผลักดันให้เกิดกลไกทางกฎหมายและนโยบายที่ลดการสัมผัสไมโครพลาสติกตั้งแต่ต้นทาง เพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคมะเร็งและพัฒนาการทางสมองและระบบประสาทของเด็กเล็ก รวมถึงบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขของประเทศในระยะยาว

ดร.วิจารณ์ สิมาฉายา ผู้อำนวยการมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ชี้ว่า ต้นตอของปัญหาอยู่ที่ระบบจัดการขยะที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ประเทศไทยมีขยะมูลฝอยสูงถึง 27.2 ล้านตันต่อปี หรือเฉลี่ย 1.2 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน แต่ขาดการคัดแยกตั้งแต่ต้นทางที่เข้มงวด ทำให้ขยะพลาสติกหลุดรอดลงสู่สิ่งแวดล้อม แดกตัวเป็นไมโครพลาสติก และย้อนกลับเข้าสู่ห่วงโซ่อาหารในที่สุด

ผศ.ดร.สตรีไทย พุ่มไม้ นักวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เสริมว่า แม้ประชาชนจะใช้พลาสติกในชีวิตประจำวันอย่างมหาศาล แต่ส่วนใหญ่ยังไม่ทราบถึงแหล่งกำเนิดหรือตระหนักถึงความเสี่ยงที่แฝงมากับการบริโภค สะท้อน “ช่องว่างด้านความรู้” ที่เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญในระยะยาว

วิกฤติที่ลามไกลกว่าสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบจากปัญหานี้ไม่หยุดอยู่แค่ระบบนิเวศ เมื่อสัตว์น้ำเศรษฐกิจปนเปื้อนไมโครพลาสติก ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคย่อมถดถอย กระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตและรายได้ของชาวประมงพื้นบ้าน ขณะที่การสะสมของอนุภาคพลาสติกในร่างกายมนุษย์อย่างต่อเนื่องจะกลายเป็นตัวเร่งของปัญหาสุขภาพเรื้อรัง ซึ่งท้ายที่สุดจะกลายเป็นภาระด้านสาธารณสุขที่ประเทศต้องแบกรับในระยะยาว

ปัจจุบันพบไมโครพลาสติกทั้งในสิ่งแวดล้อมและในร่างกายมนุษย์แล้ว ขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่รู้ตัว และระบบจัดการขยะของไทยยังไม่สามารถสกัดกั้นได้ตั้งแต่ต้นทาง นักวิชาการและภาคีเครือข่ายจึงเร่งผลักดันให้ผลการวิจัยครั้งนี้กลายเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายที่นำไปปฏิบัติได้จริง ก่อนที่ปัญหาที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่านี้จะสะสมจนสายเกินแก้.

เดลินิวส์

Daily News
Circulation: 350,000
Ad Rate: 1,800

Section: First Section/หน้าแรก

วันที่: พุธ 6 พฤษภาคม 2569

ปีที่: - ฉบับที่: 27964

หน้า: 1 (ล่าง), 3

Col.Inch: 71.26 Ad Value: 128,268

PRValue (x3): 384,804

ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: สก๊อปหน้า 1: 'งานวิจัย' บ่งชี้สาเหตุ 'คนไม่รู้จักใช้ดิน'...

สก๊อปหน้า 1 เดลินิวส์

'งานวิจัย' บ่งชี้สาเหตุ 'คนไม่รู้จักใช้ดิน' ทั้งที่เป็นโรคอันตราย

อ่านต่อหน้า 3

ในตอนที่แล้วว่าที่ “ทีมสก๊อปเดลินิวส์” ได้พาไปทำความรู้จักกับ “ความซบซ่าน” ของ “ใช้ดิน” หรือ “โรคเมลิออยด์” หรือ “เมลิออยโดสิส” โรคที่ซ่อนตัวเก่งจนถูกขนานนามว่า “นักเลียนแบบ” และมีอัตราการเสียชีวิตที่น่าตกใจถึงร้อยละ 40 แต่สิ่งที่

นำตั้งคำถามยิ่งกว่าคือ ในเมื่อโรคนี้อยู่กับคนไทยมานานกว่า 7 ทศวรรษแล้ว!! แต่ทำไมผู้คนกลับไม่รู้จักโรคนี้อีก?... ทั้งนี้ ข้อมูลทางการแพทย์ที่ “ทีมสก๊อปเดลินิวส์” สะท้อนต่อไปก่อนหน้านี้ นำจะช่วยให้หลายคนรู้จักกับ “โรคใช้ดิน” นี้ได้ไม่มากนัก และข้อมูลยังสะท้อนให้เห็นถึง “สาเหตุ” ที่ทำให้ใช้ดินนั้น “เหมือนเป็นโรคล่องหน” ไปจากสังคมไทยเหลือเชื่อ!!...

ทั้งที่เป็น “โรคเก่าแก่” อยู่กับคนไทยมานาน แต่หลายคนกลับไม่รู้จัก-ไม่เคยได้ยินโรคนี้นี้ ทำให้นักวิชาการจึงอยากที่จะไขรหัสเรื่องนี้

ทั้งนี้ ในปี 2567 งานวิจัยที่มีชื่อหัวข้อ “โรคกลับมาซบซ่าน : การทำให้โรคเมลิออยโดสิสเป็นที่รู้จักในประเทศไทย” โดย ดร.อาภาลักษณ์ ปาติยเสวี อาจารย์ประจำคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) ก็ปรากฏตัวออกมาโดยถือเป็น “งานวิจัยทางมานุษยวิทยาลับแรกของไทย” ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับโรคใช้ดินในมิติอื่น ๆ นอกเหนือจากมิติทางการแพทย์เพียงอย่างเดียว โดยหลังจากรายงานนี้เปิดตัวก็ส่งผลทำให้โรคนี้นักพูดถึงอีกครั้ง โดย ดร.อาภาลักษณ์ เจ้าของผลงานวิจัยเกี่ยวกับ “โรคใช้ดิน” หรือ “โรคเมลิออยด์” เล่าถึงจุดเริ่มต้นทำให้สนใจศึกษาโรค

นี้ว่า... หลังลาออกจากอาชีพผู้สื่อข่าวสายสาธารณสุข ได้ไปทำงานกับองค์การอนามัยโลก ประจำประเทศไทย โดยดูแลภารกิจด้านการสื่อสารความเสี่ยง จึงทำให้มีโอกาสลงพื้นที่ซึ่งมีการระบาดของโรคต่าง ๆ เช่น ช่วงที่อโบล่าระบาด จนวันหนึ่งมีนักระบาดวิทยาชาวต่างประเทศได้เดินเข้ามาบอกว่า... ประเทศไทยกำลังมีการระบาดของโรคใช้ดิน หรือโรคเมลิออยด์อยู่!!...

“ตอนที่ เป็นผู้สื่อข่าวสายสาธารณสุขก็ไม่เคยได้ยิน จนต้อง

'งานวิจัย' บ่งชี้สาเหตุ 'คนไม่รู้จักใช้ดิน' ทั้งที่เป็นโรคอันตราย

ไปหาข้อมูลซึ่งยิ่งค้นก็ยิ่งตกใจ เนื่องจากโรคนี้นี้ไม่ใช่โรคที่ใหม่ แต่พบในไทยมาเกือบ 70 ปีแล้ว จึงเกิดคำถามขึ้นมา ทำไมใช้ดินจึงเป็นโรคที่คนไทยไม่ค่อยรู้จัก?... ดร.อาภาลักษณ์พูดถึงเรื่องนี้ และจากความสงสัยส่วนตัว จึงตัดสินใจทำงานวิจัยเกี่ยวกับโรคนี้อ...

“โรคใช้ดิน” หรือชื่อทางการคือ “เมลิออยด์” ที่คนไทยส่วนใหญ่ไม่รู้จัก-ไม่เคยได้ยินเรื่องนี้

ดร.อาภาลักษณ์ เล่าว่า... งานวิจัยนี้ทำทั้งในตอนที่ยังเรียนระดับปริญญาโท และในระดับปริญญาเอก ซึ่งการลงพื้นที่เก็บข้อมูลกว่า 14 เดือน ทำให้พบ “เรื่องน่าตกใจของใช้ดิน” โดยแหล่งข่าว

เดลินิวส์

Daily News
Circulation: 350,000
Ad Rate: 1,800

Section: First Section/หน้าแรก

วันที่: พุธ 6 พฤษภาคม 2569

ปีที่: - ฉบับที่: 27964

หน้า: 1 (ล่าง), 3

Col.Inch: 71.26 Ad Value: 128,268

PRValue (x3): 384,804

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: สกูปหน้า1: 'งานวิจัย' บ่งชี้สาเหตุ 'คนไม่รู้จักใช้ดิน'...

คนเดิมกล่าวว่า... "ใช้ดินพบในไทยมานานมาก และถือเป็น "โรคประจำถิ่น" แต่ไม่ค่อยมีการพูดถึงชื่อโรคนี้นักในวงกว้าง ซึ่งข้อมูลจากรายงานนั้นพบว่า... ผู้ป่วยมีโอกาสเสียชีวิตสูงถึงร้อยละ 40 หลังจากติดเชื้อโรคใช้ดิน และ มักจะเสียชีวิตลงภายใน 2-3 วัน หลังเข้ารับการรักษาใน รพ.

และด้วยมีอัตราการตายที่สูง ถึงแม้จะเข้ารับรักษาใน รพ. ก็ตาม ทำให้ ดร.อาภาลักษณ์ เกิดความสงสัยว่า... โรคนี้นี้มียารักษาได้ หากรักษาได้ทันทั่วทั้งที่ แล้วทำไมอัตราการตายยังเยอะ ซึ่งเมื่อนำข้อมูล

ที่เก็บรวมมาวิเคราะห์ก็พบว่า... มีอุปสรรคสำคัญจาก 2 เรื่องคือ "ความซับซ้อนทางการแพทย์" ที่เกี่ยวกับเชื้อ อากาศ และการวินิจฉัย กับ "ความซับซ้อนทางสังคม" เช่น ทัศนคติประชาชน กับ นโยบายภาครัฐ... นักวิชาการคนเดิมระบุ พร้อมขยายความอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากความอ่อนแอที่ว่า...

สำหรับ "ความซับซ้อนทางการแพทย์" ผลศึกษาในงานวิจัยพบว่า... เชื้อโรคใช้ดินเป็น "นักเลียนแบบตัวฉกาจ" ทำให้สามารถแสดงอาการที่หลากหลายออกมาได้หลายรูปแบบ ทำให้ถูกเข้าใจผิดหรือทำให้วินิจฉัยผิดพลาด เนื่องจากมีการแสดงอาการคล้ายกับ

วัณโรคปอด หรือโรคปอดบวม ที่สำคัญเชื่อก่อนโรคใช้ดินยังสามารถทำลายอวัยวะทุกส่วนของร่างกายได้...ทั้งน้ำเหลือง เลือด กระดูก สมอง หรือไขสันหลัง ที่สำคัญเชื้อใช้ดิน ยังถูกเรียกว่าเป็น... "เชื้อซื่อร้าย" ทำให้วินิจฉัยได้ยาก ซึ่งการตรวจหาเชื้อที่ให้ผลที่แม่นยำมากที่สุดนั้น ต้องใช้การเพาะเชื้อในห้องแล็บ จากตัวอย่างเลือด น้ำลาย น้ำเหลือง แอ้ม กว่าจะมองเห็นตัวเชื้อได้ ยังต้องใช้เวลาหลายวัน ทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตก่อนที่ตัวเองจะรู้ผลตรวจ...ดร.อาภาลักษณ์ ให้ข้อมูลนี้

และนอกจาก "ความยากในการวินิจฉัยโรค" และ "กระบวนการที่ต้องใช้เวลา" แล้ว แม้จะรู้ตัวว่า... ติดเชื้อใช้ดินแล้ว จนเข้าสู่กระบวนการรักษาแล้วนั้น กรณีในขั้นตอนนี้ ก็มี "กระบวนการรักษาซับซ้อน" ที่ผู้ป่วยจะต้องรักษาตัวถึง 2 ระยะคือ ระยะฉับพลัน ผู้ป่วยต้องได้รับยาปฏิชีวนะเข้มข้นทางหลอดเลือดดำ 10-14 วัน หรือประมาณ 2 สัปดาห์

และอีกระยะคือใน ระยะต่อเนื่อง โดยเมื่อรักษาตัวใน รพ. แล้วจนครบกำหนด เมื่อผู้ป่วยกลับบ้านแล้วก็จะ ต้องกินยาต่อเนื่องต่อไป 12-20 สัปดาห์ หรือ 3-5 เดือน เพื่อกำจัดเชื้อใช้ดินให้หมดไปจากร่างกาย และสิ่งที่น่าตกใจไปกว่านั้นก็คือ ทาง ดร.อาภาลักษณ์ ให้ข้อมูลว่า...มีรายงานการศึกษาในต่างประเทศ พบว่า... มีผู้ป่วยกลับจากสงครามเวียตนามมานาน 60 ปี แต่วันดีคืนดีก็ป่วยด้วยโรคใช้ดิน!! ...นี่เป็น "ความน่าพิศวง" ของ "โรคใช้ดิน" หรือ "โรคเมลิออยด์"

ที่เต็มไปด้วยความซับซ้อนในหลาย ๆ มิติ ทั้งมิติทางการแพทย์ไปจนถึงมิติทางสังคม ส่วนจะซับซ้อนอย่างไร?... มาดูกันวันพรุ่งนี้.